

Agnès Torras, un punt de referència en l'educació

FILA CULTURAL. El novembre passat, el jurat del Premi Bages de Cultura va atorgar el guardó a la pedagoga Agnès Torras, tot un punt de referència en el camp de l'educació a la nostra comarca -i més enllà, ja que ha estat professora de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Agnès Torras rep el guardó de mans de l'alcalde Foto: Ajuntament de Manresa

Nascuda a Sant Joan de Vilatorrada, ha viscut bona part de la seva vida a Manresa. Però com a bona mestra continuadora de la tradició pedagògica catalana, se sent arrelada a l'entorn que va més enllà del seu poble nadiu i de la ciutat on ha desenvolupat una part de la seva tasca professional. Agnès Torras va cursar estudis de Treball Social a l'escola Torras i Bages, bressol de vocacions professionals dedicades al servei de les persones en molts camps de la nostra vida social: des de l'assistència social fins a la sociologia. Com a treballadora social, l'Agnès va ser directora de la "guarderia" L'Alba -avui en diríem escola bressol- i justament l'Agnès ha lluitat tota la seva vida perquè canviéssim el concepte de guarderia per un de molt més ajustat tant a la tradició pedagògica catalana, com a la seva funció social.

Flama

De L'Alba, Agnès Torras va saltar a la Flama, escola pionera en tantes coses durant els anys setanta: des de ser escola catalana fins a ser escola autogestionada com a cooperativa de pares i mares. Pedagògicament, la Flama va ser un far enmig del desert pedagògic de la Manresa de l'època: escola activa i catalana, sortides a la natura, connexió amb els moviments de mestres per la renovació pedagògica, impuls a la formació contínua -escoles d'estiu a Manresa i anades a la de Rosa Sensat-, recuperació de la tradició pedagògica progressista catalana, etc. En aquesta etapa l'Agnès acumula experiència i bagatge com a mestra i com a directora. I al mateix temps estudia

Pedagogia a la Universitat de Barcelona. Aquests estudis no solament li serviran per sistematitzar l'experiència com a docent, sinó també per encaminar definitivament la seva vocació cap a l'ensenyament.

De mica en mica es veu cridada a ser "mestra de mestres": classes de didàctica de la llengua als cursos de Reciclatge de Català, classes de Pedagogia i coordinadora del primer curs dels estudis de Magisteri que es feia a Manresa (1977-1981) i finalment professora de Pedagogia a la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB des de mitjan anys vuitanta fins ara. Des de 1987 és professora titular del departament de Pedagogia Sistemàtica i Social de la UAB. En aquesta mateixa Facultat ha ocupat diversos càrrecs: vicedegana d'Ordenació Acadèmica i Pràctiques, membre de diverses comissions per a la reforma dels estudis de Magisteri i Educació Social, etc. Realment podem dir que són uns quants centenars -i algun miler i tot- els alumnes que han passat per les seves classes i han après el valor de la pedagogia com a base de la futura professió.

Mestra de mestres

Vet aquí, doncs, que Agnès Torras ha seguit una trajectòria professional i acadèmica realment meritòria: de treballadora social a mestra, de mestra a pedagoga i d'aquí a professora universitària, amb un important bagatge professional i pràctica a l'esquena. Els seus alumnes solen reconèixer que aquest caràcter de "pied-à-terre" -de xafar escola- és una de les característiques més rellevants de l'Agnès. I potser és per aquesta raó que ha estat durant anys coordinadora de les pràctiques dels estudiants de la Facultat de Ciències de l'Educació de l'Autònoma. Però l'Agnès pedagoga no es nodreix només de la pràctica i de la reflexió teòrica; sinó que també ha tingut l'encert de voler conèixer de manera directa i personal què passa en d'altres països. Ha fet estades en el marc dels Erasmus per a professorat a les universitats de Perpinyà, de Hèlsinki i d'Estocolm. I ha participat en intercanvis amb professorat de Pedagogia de Bolonya, Torí i Reggio Emilia.

D'altra banda, la guardonada amb el Premi Bages de Cultura d'enguany també ha dedicat bona part de la seva vida professional a tasques de gestió. Així va ser directora de L'Alba i coordinadora de la Flama, com ja s'ha dit. També va coordinar el curs de primer de Magisteri que es va impartir durant uns quants anys a Manresa. I a la mateixa Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB hi ha exercit diversos càrrecs, com hem apuntat més amunt.

No podem oblidar tampoc que el seu compromís amb l'educació pública la va portar a ocupar la regidoria d'Ensenyament de l'Ajuntament de Manresa, com a independent a les files del Partit dels Socialistes de Catalunya. La seva tasca com a regidora va ser important, ja que va mostrar com també des de la realitat local es podia treballar per ajudar i millorar la qualitat de l'educació, a part de desenvolupar les tasques de manteniment que les lleis educatives espanyoles i catalanes assignen de manera limitadora als ajuntaments. Torras es va conjurar amb tota una colla de mestres i directores de centres públics -i concertats- per tirar endavant diverses iniciatives: des de publicacions, fins a itineraris pedagògics; des de posar la Casa de la Ciutat al servei de l'escola fins a facilitar el coneixement del medi local a tots els escolars de Manresa... I en aquesta mateixa línia, l'Agnès ha participat en el Projecte Educatiu de Ciutat, en el Consell Municipal de la Dona i en moltes altres iniciatives manresanes.

Puntal

Val molt la pena destacar també iniciatives dels darrers anys, ja quasi alliberada per raó de l'edat de les tasques quotidianes de la universitat. Conjuntament amb altres mestres i professionals de la seva generació, ha contribuït a posar en marxa el projecte Puntal, de suport i acompanyament a infants i joves en reforç escolar. I encara ha anat més enllà i ha ajudat a tirar endavant el pla de formació bàsica per a dones immigrants dins de l'entitat de Càritas. Iniciatives que hauria d'assumir l'administració, però que la crisi -i sovint la desídia- han fet que el voluntariat donés resposta a necessitats educatives òbvies.

Comptat i debatut, tota una vida dedicada a l'educació des dels diferents angles d'incidència: des

de les classes amb infants i adolescents, fins al magisteri de futurs mestres; des de la direcció de centres, fins a les tasques de gestió a la Facultat; des de la responsabilitat política de primera línia a l'Ajuntament fins a la participació com a professional en diverses iniciatives de caire comunitari, sempre centrades en l'educació.

Al darrere d'aquest perfil d'"activista de l'educació" hi ha, però, una gran persona: amiga dels seus amics, lleial amb les persones i amb les institucions, servicial i generosa, treballadora i constant, enèrgica quan cal, però també comprensiva i voluntariosa quan ha convingut. Totes les persones que han hagut d'intervenir amb ella en destaquen el seu bon humor, la seva capacitat d'encarar els problemes buscant-hi sempre una solució positiva i el seu gran compromís amb l'educació, sobretot amb l'educació pública, del nostre país.

Sens dubte, l'atorgament del 35è Premi Bages de Cultura a Agnès Torras ha estat un veritable encert, ja que la premiada simbolitza com pocs docents una trajectòria de molts i moltes mestres que han fet una gran tasca perquè moltes persones del nostre país tinguin un nivell cultural similar al de països cultes de "nord enllà"... I per això mateix és just expressar-li el nostre agraïment per aquesta gran tasca cívica feta. Moltes gràcies, Agnès, pel molt que has fet per a l'educació; és a dir, per a les persones del nostre país!